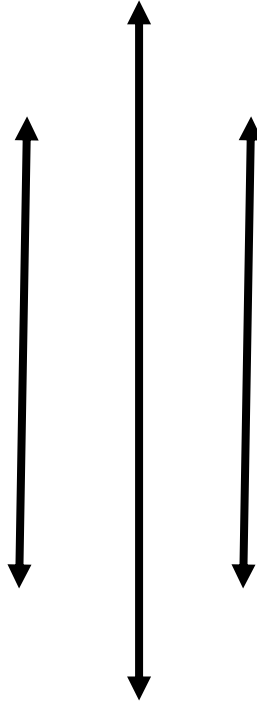

तानसेन नगरपालिका
आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

तानसेन नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, पाल्पा
५ नं. प्रदेश, नेपाल
नगरसभाबाट पारित मिति:- २०७६/०३/१०

खण्ड १ परिचय र समीक्षा

१.१ पृष्ठमूमी

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि नेपाली नागरिकले विगतमा पटकपटक गर्दै आएको संघर्ष, ऐतिहासिक जनआन्दोलन, सशस्त्र आन्दोलन, मधेश आन्दोलन लगायतका आन्दोलन स्मरण गर्दै सर्वप्रथम लोकतन्त्र स्थापनाको महाअभियानमा शहादत प्राप्त गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति उच्चसम्मानकासाथ भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं । घाइते योद्धाहरु र बेपत्ता नागरिकहरुप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु । संघीय नेपालको प्रदेश नं. ५ मा अवस्थित सुन्दर तथा ऐतिहासिक नगर तानसेन नगरपालिकाको गरिमामय पाँचौं नगरसभामा तानसेन नगर सरकारको आ.व. २०७६/७७ को नीति कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरव अनुभूति भएको छ । यस अवसरमा तानसेनबासी लगायत सम्पूर्ण नेपाली नागरिकमा हार्दिक सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छौं ।

दशकौं लामो संघर्षपछि संविधान सभाबाट संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान जारी भएपछि संक्रमणकाल पार गर्दै देशमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था, बहुलवाद, सामाजिक न्यायसहितको समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधिमूलक व्यवस्था, मौलिक अधिकार, नागरिक स्वतन्त्रता, धर्म निरपेक्षता जस्ता महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु क्रमशः संस्थागत हुँदै गएका छन् । संविधानले आत्मसात गरेको विविधतासहितको एकता एवम् सामाजिक सांस्कृतिक ऐक्यवद्धताले हाम्रो स्वाभिमान उँचो बन्न पुगेको छ । सबैखालका विभेदको अन्त्य गरी आर्थिक समृद्धि, समानता, उच्च राष्ट्रिय भावनाको जगेर्ना तथा सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न बलियो आधार खडा गर्न हामी लागिपरेका छौं र केही हदसम्म यस दिशामा हामीले उपलब्धि हासिल गरेको तथ्यहरु साक्षी छन् ।

नेपालको संविधानको भाग १३ (स्थानीय कार्यपालिका) अन्तर्गत धारा २१४ को स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकार तथा भाग १९ (स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली) अन्तर्गत धारा २३० को गाउँपालिका र नगरपालिकाको राजश्व र व्ययको अनुमान सम्बन्धी व्यवस्था तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को तानसेन नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय नगरसभा समक्ष पेश गरिएको छ ।

स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात हामीले निर्वाचित जनप्रतिनिधिको रूपमा तानसेन नगरसरकारको कार्यभार सम्हाल्दा संक्रमणकालीन अवस्था विद्यमान रहेको स्मरण गराउन चाहन्छौं । अहिले पनि सीमित स्रोत साधनका बीच असीमित आवश्यकता तथा माग र समस्याहरु सम्बोधन गर्नु पर्ने चुनौति विद्यमान रहेको छ । सीमित साधन स्रोतमा जनसहभागिता र जन योगदान मिसाएर पूँजी निर्माण गर्नु परेको यथार्थ हामीलाई अवगतैछ । हो, स्थानीय स्रोत साधन ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा आदि हामीसँग अवश्य केही मात्रामा छन् । अतिनीहरुको परिचालन र अधिकतम सदुपयोग गरेर अघि बढ्ने प्रयत्न हामीले गर्नु परेको छ । हाम्रो नगरपालिकामा ग्रामीण गाउँवस्तीको वाहुल्यता रहेकाछ । तानसेन नगरको समग्र र समानुपातिक विकास कसरी गर्ने यस वारेमा सबैको चिन्तन, मनन एवम् सबैको लगानी र सहयोगको खाँचो रहेको छ ।

संघीयताको नयाँ अभ्यास भए पनि संविधान कार्यान्वयनको छोटो अवधिमा विकास र सुशासनको सुस्पष्ट दृष्टिकोण, स्थानीय कानूनको निर्माण, तानसेन नगरको नगर प्रोफाइल तयार, आन्तरिक राजश्व अभिवृद्धि सम्बन्धी चार बर्षिय कार्ययोजना, समायोजन भई आएका कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन, केन्द्र र प्रदेश सरकारसँग अघि बढाइएका समन्वय र सहकार्यका प्रयासहरू तथा विभिन्न प्रतिकूलताका बीचमा पनि बजेटको कार्यान्वयनमा गरिएका विशेष प्रयासहरूले नै हामीलाई अनुकूलतातर्फ अघि बढ्ने आधार तयार भएको छ । यसका लागि सरोकारवाला सबैको प्रयास र योगदानले टेवा पुगेको हो ।

यीनै पृष्ठभूमिमा उभिएर “समृद्ध नगर, आत्मनिर्भर नगरवासी, सफा नगर, सुखी नगरवासी” नारालाई हामीले निरन्तर अगाडि सारेका छौं ।

चालु आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ का लागि चौथो नगरसभाबाट स्वीकृत नीति, योजना र बजेट हाल कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा रहेको छ । विगतमा पारित नीति, योजना र बजेट कार्यान्वयनको हालसम्मको अवस्था मूल्याङ्कन र समीक्षा गर्दा पूर्वाधार तथा अन्य योजना कार्यक्रमहरूको उपलब्धीहरू सन्तोषजनक नै देखिन्छ । नीति, योजना र बजेट कार्यान्वयनको अनुभव र सिकाइबाट नगरको दिगो र सन्तुलित विकासका लागि ठोस र योजनाबद्ध रूपमा अगाडि बढ्ने पृष्ठपोषण र प्रेरणा मिलेको छ ।

आ.व. २०७६/०७७ का लागि नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा चालु आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रमलाई समेत पुनरावलोकन गर्दै संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ्ग र मार्गदर्शन, संघीय सरकारको नीति, प्रदेश सरकारको नीति, प्राप्त बजेट, योजना र कार्यक्रम, संविधानको अनुसूची-७ (संघ र प्रदेशको साभ्का अधिकारको सूची), अनुसूची-८ (स्थानीय तहको अधिकारको सूची) र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा उल्लिखित नगरपालिकाको कार्यक्षेत्र, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट दिग्दर्शनलाई समेत ध्यानमा राखिएको छ । तानसेनको पर्यटन विकासमा सहयोग पुऱ्याउने अभिप्राय सहित वैदेशिक सम्बन्धको दायरा फराकिलो पाउँदै लगिनेछ। नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिबद्धता गरेको सन् २०३० सम्म पुरा गर्नुपर्ने दिगो विकास लक्ष्य, सन् २०२२ सम्म नेपाललाई विकासशील राष्ट्र बनाउने लक्ष्य, चौधौँ राष्ट्रिय आवधिक योजना र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा नेपालले व्यक्त गरेको विषयगत क्षेत्रका प्रतिबद्धता बमोजिम नतिजा प्राप्तीमा सहयोग पुऱ्याउने गरी कार्यगर्न यस नगरपालिका कटिबद्ध रहने छ ।

१.२ चालु आ.व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रमको संक्षेपमा समीक्षा

तानसेन नगरपालिकाको तेस्रो नगरसभाबाट रु. ८०,९३,९०,०००।० बजेट सार्वजनिक गरिएको थियो । उपरोक्त बजेट अनुमान मध्ये चालु आ.व. को जेष्ठ मसान्त सम्म रु. ७३,५८,९२,३४९।०० रुपैयाँ यथार्थ आम्दानी भएको छ । आम्दानी तर्फ ८६ प्रतिशत प्रगति रहेको छ ।

खर्च तर्फ कुल जम्मा रु. ८०,९३,९०,०००।० अनुमान गरिएकोमा उपरोक्त अनुमान बमोजिम चालु आ.व.को जेठ मसान्तसम्म कुल जम्मा रु. ५२,२६,८७,६५८।०० यथार्थ खर्च भएको छ । खर्च तर्फ ६५ प्रतिशत प्रगति भएको छ । खर्च प्रगति कम देखिएता पनि अधिकतम कार्यक्रमहरू सम्पन्न भइसकेका तर भुक्तानी प्रक्रियामा रहेकोले आषाढ मसान्त सम्ममा ९५ प्रतिशत प्रगति हुने देखिन्छ ।

अत्यन्त मितव्ययी तथा पारदर्शीताका साथ कार्यालय सञ्चालन गरीएकाले चालु तर्फको विनियोजित बजेट जेठ मसान्तसम्म अधिकांश शिर्षकहरूमा बाँकी रहेको अवस्था छ । वित्तिय अनुशासनमा बसी कार्य संचालन गर्दा सम्बन्धित शाखा तथा कर्मचारीको क्षमता विकास समेत हुँदै गएको छ । यसका अलवा, जनप्रतिनिधि तथा

कर्मचारीहरूले भ्रष्टाचारमा शुन्य सहनशीलताको नीति लिने प्रण गरेको कारणले समेत बित्तीय अनुशासन कायम रहने कुरामा आशावादी छौं ।

खण्ड २

आगामी आ.व. २०७६/०७७ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

२.१ सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धी

नेपालको राष्ट्रिय अखण्डताको आन्दोलनसँग जोडिएको अर्थात वीर पुर्खाहरूले स्थापना र संरक्षण गरेको तानसेनस्थित ऐतिहासिक धार्मिकसम्पदा, कला-संस्कृति तथा पुरातात्विक महत्वका संरचना हाम्रा लागि अमूल्य नीधि हुन् । यी नीधिहरूलाई संरक्षण गर्दै आउने पुस्तालाई नासोको रूपमा हस्तान्तरण गर्ने हाम्रो दायित्व हो, हाम्रो कर्तव्य पनि हो । पर्यटन विकासको सम्भावना तानसेनसँग प्रसस्त रहेको छ । पक्कै हो, तानसेन प्राकृतिक विविधताले भरिपूर्ण छ । यस नगरीको भू-बनोट, अनुकूलतम जलवायु, डाँडा-काडा, वन-जंगल, नदी-नाला, पाखा-पखेरा, खेत-खरीयान प्रकृतिका बरदान हुन् । यी सम्पदाहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै, स्रोत साधनको उच्चतम र अनुकूलतम प्रयोग गरेर यस नगरलाई **“समृद्ध नगर आत्मनिर्भर नगरवासी, सफा नगर सुखी नगरवासी”** दीर्घकालीन सोच अनुरूप शिक्षा, स्वास्थ्यको केन्द्र बनाउन तथा पर्यटकीय नगरको रूपमा तानसेनको विकासका लागि आवश्यक योजनाहरू तर्जुमा तथा कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

मध्यकालीनपरिकल्पना

हाम्रो कार्यकाल भित्र निम्न लक्ष्य हासिल गर्न लागिपर्ने प्रतिबद्धता सहित कार्यक्रम अघि बढाएका छौं ।

- क) तानसेनसफा, सुन्दर, हरित, प्रदुषणरहित र सधैं विकास निर्माणका लागि तयार रहेको हुनेछ।
- ख) तानसेन उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्न सम्भावना र अवसर भएको मुलुककै राम्रो नगरपालिकाको रूपमा रहेको हुनेछ ।
- ग) तानसेन गुणात्मक शिक्षा र स्वास्थ्यको एक आकर्षक केन्द्रको रूपमा विकास भई पर्याप्त मात्रामा सीपयुक्त युवा जनशक्तिको उपलब्धता भएको नगर हुनेछ।
- घ) तानसेनव्यवसाय गर्न र बस्न सजिलो र किफायती रहेको हुनेछ ।
- ङ) तानसेन नगरपालिकाको आर्थिक क्षेत्र समावेशी एवम् व्यवसाय अनुकूल रहेको हुनेछ ।
- च) तानसेन धार्मिक एवम् साँस्कृतिक पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास भएको हुनेछ ।
- छ) तानसेन नगरवासीको आयस्तर बृद्धि भै स्वस्थ र सुखी जीवन यापन गरेको हुनेछन् ।
- ज) तानसेन नगरपालिकाको सेवा जनमैत्री, छिटो र छरितो भएको हुनेछ ।

यी परिकल्पनाले आगामी वर्ष देखि हाम्रो मार्गदर्शन गर्नेछन् र हाम्रा सम्पूर्ण प्रयासहरू यी परिकल्पनासाकार गर्ने तर्फ केन्द्रित हुनेछन् ।

दीर्घकालीन सोचतथा मध्यकालिन परिकल्पनालाई यथार्थतामा परिणत गर्ने तानसेनबासीको सपना साकार पार्न निम्नलिखित गतिविधिलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

- पर्यटन विकासको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, साथै पर्यटन पूर्वाधारको समयोचित विकास गरी तानसेनलाई आगामी ३ वर्षमा आन्तरिक पर्यटन केन्द्रको रूपमा स्थापित गर्न थप विकास गतिविधिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नेपाल भ्रमण वर्ष २०२०, लुम्बिनी भ्रमण वर्ष २०७६ र “तानसेनजाउँ, प्रकृति र संस्कृतिसँग रमाउँ” पर्यटन अभियानलाई सफल बनाउन आवश्यक गतिविधिहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय गौरवको आयोजना कालीगण्डकी कोरीडोरसँग छेर्लुङ-तानसेन खण्डलाई सिद्धार्थ राजमार्गमा जोडि Dedicated Fast Track निर्माणकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शिक्षा, खेलकुद, मनोरञ्जन, स्वास्थ्य, धार्मिक क्षेत्रमा आधारित पर्यटन विकासको लागि आन्तरिक तथा बाह्य उद्यमी र निजी लगानीकर्ताहरूलाई आकर्षित गर्ने किसिमका क्रियाकलापहरू तर्जुमा गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- गुफाचौरमा मुलुकमै ठुलो गणेशधाम स्थापना गरी अधिकतम धार्मिक पर्यटक भित्र्याउन आवश्यक पूर्वाधार तयारीको लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण र सेतिपोखरी-गुफाचौर बाटोको स्तरोन्नतिलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- तानसेन नगरपालिका क्षेत्रमा बोटे/माफी बस्तीखरको छाना रहित बनाउने कार्यक्रम सम्पन्न भैसकेकोले आगामी वर्ष देखि खरको छाना मुक्त नगरपालिका बनाउने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्था, वडा समिति र स्थानीय संघसंस्थासँग फोहरमैला व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण तथा भौतिक पूर्वाधार विकास निर्माणका क्षेत्रमा गरीदै आएकोमा आगामी वर्ष देखि अन्तरपालिकास्तरमा समेत सहकार्य गरिने छ ।
- दीगो विकास लक्ष्यलाई स्थानीयकरण (UNDP), सडक बोर्ड, DFID, CITYNET, The Asia Foundation लगायत अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरू तथा मित्रराष्ट्र चीनको लसान नगरपालिकासँग सहकार्य गरिनेछ

२.२ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू

यो नीति तथा कार्यक्रम तयारी गर्दा नेपालको संविधान, दीगो विकासको लक्ष्यहरू, चौधौं आवधिक योजना, नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शनहरू, अर्थ मन्त्रालयबाट जारी गरिएका निर्देशिका तथा कार्यविधि, साविकका स्थानीय निकायका परिषद्का निर्णयहरू, विगतका नगरसभाबाट पारित नीति, बजेट तथा कार्यक्रमहरू, तानसेन नगरवासीहरूबाट प्राप्त अमुल्य सुझाव, राजनैतिक दलका प्रमुख एवम् प्रतिनिधिज्युहरू, नागरिक समाज तथा सञ्चारकर्मीज्यूहरूबाट प्राप्त सुझावहरूलाई महत्वकासाथ ग्रहण गरिएको छ ।

सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रियाबाट वस्तीस्तर, वडास्तर, बजेट तर्जुमा समिति हुँदै आएका योजनाहरूलाई दीर्घकालीन लक्ष्य, उद्देश्यसँग तादम्यता मिलाइ प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरिएको छ । सरोकारवालाको राय सुझाव र नगरपालिकाको विगतका नीति तथा कार्यक्रमलाई समेत आधार मानी वार्षिक नगर विकास योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

२.२.१ समग्र नीति तथा आधारहरु

संघीय सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग र प्रदेश सरकारको नीति निर्देशनहरु नगर विकासका लागि मूलभूत मार्ग निर्देशन हुन् । नगर सरकारको नीति निर्देशनमा आधारित भई १५ वर्षे रणनीतिक योजना र ५ वर्षे आवधिक योजनाको मार्गदर्शनमा समग्र नगर विकास योजनाहरु कार्यान्वयन गर्ने संकल्पमादृढ छौं । राजनीतिक स्थायीत्व कायम भई मुलुक अब आर्थिक समृद्धि र विकासको दिशामा अगाडि बढेको छ । यस अवसरको सदुपयोग गर्दै हाम्रो नगरपालिकामा रहेका कृषि, वन, ऐतिहासिक धार्मिक तथा पर्यटकीय सम्पदा, प्राकृतिक श्रोत साधन र जनशक्तिको उचित परिचालन एवम् व्यवस्थापनबाट नगरको समृद्धि र विकासको ढोका खोलिनेछ भन्नेमा विश्वस्त छौं । हाम्रो तानसेन राम्रो तानसेन बनाउन संघीय र प्रदेश सरकारसँगको सहयोग र समन्वयका साथै स्थानीय उद्योगी, व्यापारी, बुद्धिजीवी, सञ्चारकर्मी, पर्यटनवीद्, समाजसेवी लगायत समग्र तानसेनवासीको सक्रिय सहयोग र सहभागिताको लागि जोड दिइने छ ।

२.२.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु

क) आर्थिक क्षेत्र

- तीव्र आर्थिक विकासका लागि आवश्यक लगानी प्रवर्द्धन गर्न तथा निजी क्षेत्रसँग साभेदारीलाई जोड दिने उद्देश्य अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा लगानीकर्तालाई केन्द्रित गरी **लगानी सम्मेलन**को आयोजना गरिनेछ । यसका लागि आवश्यक कानूनी, नीतिगत तथा संरचनागत व्यवस्था गरिनेछ । तानसेन भित्रका उद्यमीहरुको व्यावसायिक र व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ ।
- कृषिको आधुनिकीकरण, व्यावसायीकरण र यान्त्रीकरण गरी कृषिजन्य उद्योगमार्फत् आधुनिक कृषि प्रणालीको अवलम्बनका लागि कृषि नीतिको तर्जुमा र कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था गरिनेछ । कृषि उपकरण खरिद गर्न सरल ढङ्गलेकर्जाको व्यवस्थाका लागि वित्तीय संस्थासँग सहकार्य गर्दै लागतमा निश्चित प्रतिशत नगद अनुदानसेमत उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।
- कृषि पूर्वाधार विकास, कृषकहरुको क्षमता विकास गर्दै युवा रोजगारी सिर्जना, गरिवी निवारणमा योगदान पुग्ने गरी समावेशी आर्थिक विकासका कार्यक्रम कृषकको साभेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ । साथै नगरपालिका क्षेत्रभित्र ३० रोपनी भन्दा बढी जग्गामा व्यावसायीक कृषि र व्यवसायीकरूपमा दुग्धजन्य उत्पादनका लागिगाई भैसी पालन गर्ने किसानहरुलाई विशेष अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि उपजहरुको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षा, आत्मनिर्भरता र निर्यात प्रवर्द्धनका लागि सिंचित क्षेत्र विस्तार, माटो, मल र बालीहरुको संरक्षण, गुणस्तरीय बीउको उत्पादन तथा प्रयोग र सामूहिक वा सहकारीका माध्यमबाट जग्गा चक्लावन्दी गरी व्यावसायिक खेती गर्नका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । नवीनतम् प्रविधिमा आधारित साना सिंचाइ कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- कृषि र पशुपालनको लागि पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालन, व्यावसायिक कृषक परिचय-पत्र वितरण गरी अभिलेख व्यवस्थित, पशु तथा बाली वीमामा कृषकहरुलाई प्रेरित गर्न बजेट व्यवस्था गरी जोखिम न्यूनीकरणमा जोड दिइनेछ ।
- निर्यात योग्य बालीहरुको उत्पादन तथा प्रशोधन अभिवृद्धि गरी वाह्य बजारमा प्रतिस्पर्धी बनाउन युवा, महिला कृषक उद्यमीहरुलाई आकर्षित गरिने छ । स्थानीयकृषि उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- नश्लसुधार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन कृत्रिम गर्भाधान सेवा किसानहरुको घरदैलोमा पुग्ने गरी विस्तार, प्राकृतिक गर्भाधान सेवालालाई प्रभावकारी बनाउन उन्नत नश्लका प्रजननयोग्य बोका र राँगा वितरण गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- स्वस्थ तथा गुणस्तरीय मासु उत्पादन तथा विक्रीवितरण गर्न पशु वधशाला निर्माण, मासु जाँच प्रयोगशाला स्थापनाका लागि सार्वजनिक निजी साभेदारीअवधारणा अवलम्बन गरिनेछ ।
- ब्यवसायी र उपभोक्तालाई सचेतना लगायतका प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । उपयुक्त स्थानमा कृषि तथा पशु हाटको ब्यवस्था गरिने छ ।
- IPMकृषक पाठशाला मार्फत कृषकहरुलाई जैविक खेतीतर्फ अभिप्रेरित गरिने छ ।
- उपभोक्ता हितलाई ध्यानमा राखी स्वच्छ तथा गुणस्तरीय दूध, दुग्धजन्य पदार्थ उत्पादन र बजारीकरणमा समयोचित पहल गरिने छ ।
- कृषिजन्य स्थानीय उत्पादन विक्री वितरण गर्ने ब्यवसायमा २५ प्रतिशत ब्यवसायकर छुटको ब्यवस्था मिलाउदै लगिने छ ।
- विकासमा तानसेनबासीको सहभागिता, अपनत्व र स्वामित्व कायम हुनेगरी आर्थिक विकास र गरिवी निवारणमा योगदान पुग्ने, उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, नगरबासीको जीवनस्तर, आमदानी र रोजगारी बढ्ने खालका योजनाहरु कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ । साथै लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरी सार्वजनिक निजी साभेदारी (PPP) अवधारणालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- **समृद्धिका लागि सहकारी** भन्ने मर्मलाई आत्मसात गर्दै नगरपालिका भित्र रहेका सहकारी संस्थाहरुको नियमन र प्रभावकारिताका लागि सहकारी सम्बन्धी नीति कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । सहकारी संस्थाहरुमा रहेको शेयर सदस्यको पूँजीलाई सदुपयोग गरी सदस्यहरुको आर्थिक, सामाजिक विकासमा योगदान दिने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिने छ । साथै सहकारीहरुको क्षमता र संस्थागत विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- तानसेन नगरको मुख्य बजार भित्र रहेका १०० वर्ष भन्दा पुराना निजी तथा सार्वजनिक सांस्कृतिक, पुरातात्वीक महत्वका घरहरुको संरक्षणको लागि **Heritage Homes** को अवधारणा अवलम्बन गरी त्यस्ता सम्पत्तिहरुको संरक्षणको लागि प्रोत्साहन रुवरुप संरचनाको अवस्थाको आधारमा प्रचलित कर छुट तथा अनुदानको ब्यवस्था मिलाउने नीति लिइनेछ ।
- परम्परागत प्रकृतिका कुँडुले घरहरु संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम राखिनेछ । भाषा, साहित्य, कला र संस्कृति संरक्षणका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- तानसेन नगरपालिका भित्र रहेका धार्मिक, पर्यटकीय स्थल, तालतलैया र सीमसार क्षेत्रको संरक्षण तथा विकासको लागि तत् तत् क्षेत्रको गुरुयोजना बमोजिम तथा गुरुयोजना तयार हुन बाँकी क्षेत्रको गुरुयोजना तयार गरी सोको आधारमा योजनाहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पर्यटक आकर्षित गर्न एकल तथा आवश्यकता अनुसार छिमेकी स्थानीय तह, निजीक्षेत्रसँग सहकार्यमा विभिन्न प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- तानसेनका धार्मिक ऐतिहासिक सम्पदाहरु (टृषिकेश, रतनपाँडे साधनास्थल, लिपिनदेवी, भवगती मन्दिर, अमरनारायण मन्दिर, बंशगोपाल, कोकलदेवी, माण्डव्य आश्रम, गुफाचौर वर्तुड अर्चले शिवालय, प्रभास शिवालय मन्दिर, कुण्डली देवी, बालकन्या देवी, श्रीनगर गणेश मन्दिर, लक्ष्मीनारायण मन्दिर बसन्तपुर, ठाँडकुटी शिवालय, गणेशधाम) तथा स्थानीय बौद्ध/विहारगुम्बा, चर्च, मस्जिद लगायतका क्षेत्रहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिने कार्यलाई निरन्तरता प्रदान गरिने छ ।

- सामाजिक बञ्चितकरण तथा बहिष्करणमा पारिएका, फरक क्षमता भएका, ज्येष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, एकल महिला, दलित, अल्पसंख्यक मुस्लिम, आदिवासी जनजाति समुदायको आर्थिक सामाजिक विकास गर्दै सम्मानपूर्ण जीवनयापन गर्नपाउने वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
- आधा आकाश ओगटेका महिलाहरुको समयोचित सबलीकरणका निम्ति “**आर्थिक समृद्धिका लागि महिला उद्यमशीलता**” भन्ने नाराका साथ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकालाई आर्थिक विकासको केन्द्रको रूपमा समेत विकास गर्न रोजगारी सिर्जना गर्ने खालका पाल्पाली ढाका,पाल्पाली करुवा र बगनासे साँचो लगायतका हस्तकलासँग सम्बन्धित साना तथा लघु उद्यम, व्यावसायिक कृषि, पर्यटन पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ ।
- पाल्पाली ढाकाको प्रवर्द्धन र विकासको लागि (ढाका कपडा ब्राण्डिङ) पाल्पाली गुणस्तर चिन्ह प्रदान गरी प्रमाणपत्र वितरण गरिने छ । सक्कली पाल्पाली ढाका मात्र उत्पादन र विक्री गर्ने ढाका व्यवसायीहरुलाई करमा छुटको व्यवस्था मिलाईने छ । पाल्पाली ढाका उत्पादन बृद्धि गर्न साना उद्यमीहरुलाई लक्षित गरि बुन्ने सीप हस्तान्तरण रप्रविधि हस्तान्तरण जस्ता कार्यक्रमहरु अगाडि बढाईने छ ।
- परम्परागत पेशा एवम् सीप संरक्षण गर्दै आय आर्जनका लागि टेवा पुऱ्याउन आवश्यक कार्यक्रम गरिने छ साथै अन्तरपालिका सहकार्यको अवधारणा अनुसार सहकार्यमा जोड दिइने छ ।
- उपभोक्ता अधिकार र हितको संरक्षणका लागि उपभोग्य सामान र सेवाको गुणस्तरीयताको सुनिश्चित गर्न बजार अनुगमन सम्बन्धी नीति, कानून एवम् मापदण्ड बनाई कडाइका साथ नियमित अनुगमन र नियमन गरिनेछ ।

ख) सामाजिक क्षेत्र

- गरीब तथा विपन्न सिफारिस, छात्रवृत्ति सिफारिस, २०३७ साल भन्दा अगाडि मृत्यु भएकाहरुको मृत्यु प्रमाणित, जग्गा सेस्ता कायम सिफारिस, व्यवसाय नवीकरण सम्बन्धी सेवाहरु यसै वर्ष देखि निःशुल्क प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- आधारभूत र माध्यमिक शिक्षालाई नियमन तथा गुणस्तरीय बनाउन ऐन नियमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका गरीब र जेहन्दार र फरक क्षमता भएका बालबालिकाहरुका लागि विशेष छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्न सामुदायिक/संस्थागत विद्यालयहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- विद्यार्थीहरुको स्वास्थ्यलाई ख्याल गर्दै तानसेन नगरपालिका भित्रका सबै विद्यालयहरुमा यसै आ.व. देखि स्वच्छ पिउने पानीको लागि लागत सहभागितको आधारमा युरोगार्डको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- उत्कृष्ट विद्यालयलाई पुरस्कृत गर्ने तथा शिक्षक तथा विद्यार्थी केन्द्रित भ्रमण आदानप्रदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- सामुदायिक विद्यालयमा विज्ञान र प्राविधिक धारतर्फको विषय समावेश गरी नमूनाका रूपमा सञ्चालन गराउन विद्यालय व्यवस्थापनसमितिसँग सहकार्य गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आवश्यकता अनुसार विद्यालय समायोजन (Merger) को नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- संविधानले आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य गरेको सन्दर्भमा भर्ना अभियानलाई निरन्तरता दिदै

माध्यमिक स्तरका सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्युतीय हाजिरीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

- तानसेनको शैक्षिक विरासत कायम राख्नको लागि विज्ञ एवम् सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरी प्राविधिक शिक्षा तर्फ सार्वजनिक निजी साभेदारीको अवधारणमा ईन्जिनियरिड कलेज सञ्चालनका लागि यसै बर्ष देखि गृहकार्य अगाडि बढाइने छ ।
- परम्परागत ज्ञान, खानपान, भेषभुषा रीतिरिवाज आदिको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धनमा योगदान पुग्नेगरी युवा तथा बालबालिका लक्षित अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा पहुँच र सुनिश्चितताका लागि नगरभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवालार्इ थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- आयुर्वेद चिकित्सा पद्धती, ध्यान र योगलाई स्वास्थ्य उपचारको सहयोगी माध्यम बनाउन प्रोत्साहित गर्न विभिन्न स्थानमा लागत सहभागितामा अल्पअवधिको योग शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- आमा तथा बालबालिकामा हुने कुपोषणको समस्या तथा मातृ शिशु मृत्युदर न्यूनीकरणका लागि ३५ दिन भित्र नगरपालिकामा दर्ता हुने तानसेन नगरपालिका भित्रका सुत्केरी महिलाहरूलाई दिइदै आएको पोषण भत्तालाई निरन्तरता दिइने छ ।
- स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका जेष्ठ नागरिक, फरक क्षमता भएका व्यक्ति र सेवा विमुख नागरिकहरूको लागि स्थानीय स्वास्थ्य संस्थालार्इ व्यवस्थित गर्दै घरघरमा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने नीतिलाइ निरन्तरता दिइनेछ । साथै स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाबाटै महिलाहरूको पाठेघरको मुखको क्यान्सर परीक्षणको कार्यमा सेवा पुऱ्याउन आवश्यक पहल गरिने छ ।
- सामाजिक स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रम तर्फ विगतमा दलित, अल्पसंख्यक एवम् सिमान्तकृत नागरिकहरू, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवीका र नगर सरसफाइकर्मीको लागि गरिएको स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै यसै बर्ष देखि रातो नीलो परिचयपत्र प्राप्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई समेत निशुल्क स्वास्थ्य वीमाको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- यसै आ.व. देखि रातो, नीलो परिचयपत्र प्राप्त अपाङ्गता भएका नागरिकलाई अस्पतालमा स्वास्थ्य परीक्षण गराउन प्रति पटक रु. ५००।००यातायात खर्चको व्यवस्था गरिनेछ ।
- स्वच्छ खानेपानी व्यवस्थापन र सरसफाइ अभियान सञ्चालन गरिने छ । खानेपानी आयोजना सञ्चालन र मर्मत संभारका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइएको छ । पुराना ढुङ्गेधाराहरू र खानेपानीको मुल संरक्षण र व्यवस्थापनमा विशेष जोड दिइने छ ।
- HIV/AIDS संक्रमित परिवारका सदस्यलाई रोजगार तथा आय आर्जनका कार्यक्रममा संलग्न गराई उनीहरूको आर्थिक सबलीकरणमा जोड दिइनेछ । सरोकारवाला संघ संस्था तथा संक्रमित र प्रभावितहरूको समूहसँग समन्वय एवम् साभेदारी गरिने छ ।
- लैङ्गिक हिंसा, लैङ्गिक विभेद, छुवाछूत जस्ता कुरीति र कानूनले वर्जित गरेका कुप्रथा, अन्धविश्वासको अन्त्य र मानव ओसारपसार तथा वेचविखन, बालबिवाह, बालश्रम विरुद्ध सामाजिक सचेतनामूलक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विवाहित एकल महिला, HIV/AIDS संक्रमित व्यक्ति र फरक क्षमता भएकाव्यक्ति आफु प्रोपराइटर भई व्यवसाय सञ्चालन गरेमा व्यवसाय करमा ५० प्रतिशत कर छुट दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचकहरूलाई सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरिदै लगिने छ ।

- तानसेन नगर युवा परिषद (Youth Council) गठन गरीसकिएको सन्दर्भमा विकास निर्माण तथा सामाजिक कार्यमा युवा परिचालन, खेलकुद लगायतका युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइ समाज विकासका रचनात्मक काममा समेत युवा परिचालन गर्दै लगिनेछ । साथै खेलकुद पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ । नगरपालिकाले अगाडि सारेका कार्यक्रमलाई सफल बनाउन परिषद्ले आवश्यक सहयोग पुऱ्याउनेछ ।
- यस नगरलाई युवामैत्री नगरको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- राष्ट्रियस्तरका खेलकुदहरु, प्रदेश स्तरका खेलकुदहरु, जिल्ला तथा स्थानीय स्तर लगायतका खेलकुद गतिविधिहरु सञ्चालनमा प्राथमिकता दिइ सहयोग पुऱ्याइनेछ ।
- बैंक मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दै आएकोमा बैंकको पहुँच नपुगेका वडाहरुमा शाखा रहित बैंकिङ्ग मार्फत वितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउदै लगिनेछ ।
- गैर सरकारी संस्था र सामाजिक संस्थाहरुको नियमनका लागि आचारसंहिता एवम् कार्यविधि, निश्चित सूचक र मापदण्ड बनाई नियमन/अनुगमन गरिनेछ ।

ग) पूर्वाधार क्षेत्र

- श्रीनगरको समयोचित विकास गर्दै बौद्ध पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि “बिग बुद्ध पार्क” निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ ।
- आवश्यकता, लागत, समय, अपेक्षित प्रतिफल तथा प्रभावको आधारमा आयोजनाको वर्गीकरण तथा प्राथमिकीकरण गरी सन्तुलित रूपमा स्रोतको परिचालन गरिनेछ । आवधिक योजनाको रणनीति अनुसार मध्यमकालीन खर्च संरचनामा आधारित भई आयव्ययको प्रक्षेपण र आयोजनामा बजेट विनियोजन गरिनेछ । आयोजना र कार्यक्रमको संख्यात्मक भन्दा गुणात्मक पक्षमा जोड दिइनेछ ।
- नगरको प्रभावकारी पूर्वाधार विकासमा नगरगौरवका आयोजनाहरुलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिने छ । यस कार्यमा संघ तथा प्रदेश सरकारसँग थप साभेदारी गर्नको लागि विशेष कोषको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- समुदायको लगानी दिगो विकासको थालनी भन्ने भावनाका साथ ६०/४० जस्ता सहलगानीका कार्यक्रमहरु तथा नगरगौरवका योजनाहरु सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- नगरपालिकाको मौजूदाश्रोत र साधनले कार्यान्वयन गर्न नसकिने, वडाबाट सिफारिस भएका ठूला योजना, विस्तृत परियोजना कार्यान्वयनको लागि विशेष अनुदान, सम्पूरक अनुदान परिचालन गरी सम्पन्न गर्न जोड दिइनेछ ।
- विकास आयोजनाहरुको गुणस्तरीयता र दिगोपनाका लागि निश्चित सूचक र निश्चित मापदण्डका आधारमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने पद्धतिको विकास गरिनेछ । निर्माण सम्पन्न सबै प्रकारका भौतिक पूर्वाधारहरुको लागत तयार गरी मर्मत संभार कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ । ठूला प्रकृतिका योजनाहरुको काम सम्पन्न पश्चात तेश्रो पक्ष मूल्यांकन(Third Party Evaluation) पद्धति अवलम्बन गरिने छ । विगतमा शुरु गरिएका अधुरा योजना तथा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- घरनक्सा पास सम्बन्धी कार्यलाई थप व्यवस्थित र सहज बनाउन प्रचलित कानूनको अधिनमा रही भवन निर्माण तथा नक्सापास सम्बन्धी कार्यविधि बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- सडक अतिक्रमण हटाई नगरलाई व्यवस्थित, वातावरणमैत्री र हरित नगरको रूपमा विकास गर्न एक घर २ विरुवा नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- हरियाली बस टर्मिनल अवधारणा अन्तर्गत तानसेन-५ मा वातावरणमैत्री बसपार्क (Eco-Friendly Bus Terminal)निर्माणको लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी निर्माण कार्य अघि बढाइने छ ।
- भू-उपयोग योजना सहितको दीर्घकालीन एकीकृत शहरी विकास गुरुयोजना तर्जुमागरिनेछ ।
- आम नागरिकसँगै आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटक आवागमनमा सहजता तथा पर्यटन विकासका लागि सहयोग पुर्याउन तानसेन नगरपालिका वा छिमेकी स्थानीयतहस्थित उपयुक्त स्थानमा आन्तरिक हवाईमैदान सञ्चालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र रहेको ऐलानी, पर्ति जग्गाको लगत अभिलेखीकरण गरिनेछ । साथै ऐलानी, पर्ति जग्गाको संरक्षण र समुचित उपयोग तर्फ पहल गरिनेछ । त्यस्ता प्रकृतिका जग्गामा बनेका घर टहराहरुलाई स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम उपयोग/उपभोग शुल्क लगाउने व्यवस्था थालनी गरीनेछ ।
- व्यवस्थित वस्ती विकास तथा शहरीकरणको लागि विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी सञ्चालन गरिने छ ।
- नगरका केही सडकमा हुंगा छाप्ने कार्य सम्पन्न उन्मुख भएकोलेअन्य सडकमा समेत हुंगा छाप्नका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- चालु आर्थिक वर्षको बैशाखमसान्तसम्ममा वडाका निर्धारित योजना तथा कार्यक्रम सम्पन्न गरी फरफारक गर्ने पहिलो एक वडालाई प्रोत्साहन स्वरुप रु. ५ लाख बराबरको थप योजना प्रदान गरिनेछ ।
- अव्यवस्थित बसोबास तथा सुकुम्बासी समस्या समाधान गर्न प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- तानसेन नगरपालिका क्षेत्र भित्र भएका काठका विद्युतपोललाई विस्थापीत गर्दै लगिनेछ ।

घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

- जडिबुटी वनस्पतिको संभाव्यता अध्ययन गरी पकेट कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । जडीबुटी प्रशोधन कारखाना स्थापना गर्न नीतिगत व्यवस्था मिलाइ उद्योग सञ्चालनका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रेरित गरिनेछ ।
- जैविक विविधताको संरक्षण र संवर्द्धन गर्दै वन अतिक्रमण रोक्न अतिक्रमित वनक्षेत्र फिर्ता, डढेलो नियन्त्रण, चोरी निकासी नियन्त्रणका लागि सरोकारवाला निकाय र समुदायसँग सहकार्य गरिनेछ । वनको बहुउपयोगको नीति अवलम्बन गर्दै खाली जग्गाहरुमा वृक्षरोपण अभियान सञ्चालन कार्यलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
- सामुदायिक वनहरुलाई व्यवस्थित गर्दै त्यस्ता वन क्षेत्रहरुमा जडिबुटी, गैरकाष्ठ वन पैदावार र आय आर्जनका विविध कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न अभिप्रेरित गरिने छ ।
- भूसंरक्षण, जलाधार व्यवस्थापन र जलउत्पन्न प्रकोप न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण, जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण तथा जैविक विविधता संरक्षणका लागि दीर्घकालीन योजना बनाई कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ ।

- वाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, महामारी जस्ता विभिन्न प्रकारका दैवी तथा प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित नागरिकहरूलाई तत्काल राहत दिन नगर विपद् व्यवस्थापन कोष मार्फत् राहत उपलब्ध गराइने छ ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि Quick Response Team तथा छुट्टै ईकाई निर्माण गरिने छ । साथै प्रयाप्त पानी क्षमता सहितको वारुण यन्त्र तथा भूगोलमैत्री उपकरणहरूको थप व्यवस्था गरिने छ साथै साना सडक तथा भित्री वस्तीहरूमा आगलागीबाट जनधनको क्षती न्यूनीकरण गर्न फायर हाईड्रेन्टको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रबाट निस्कने फोहरमैलाको संकलन, पुनःउपयोग, प्रशोधन र विसर्जनका लागि सार्वजनिक निजी साभेदारी अवधारणा तथा अन्तरपालिकास्तरमा सहकार्यका आधारमा काम अगाडि बढाइनेछ । नगरपालिका क्षेत्रको खुल्ला ढललाई व्यवस्थित गरी घर निर्माण गर्दा अनिवार्य रूपमा सेफ्टी टंकी निर्माण गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

- न्यायिक समितिको कार्य सम्पादन प्रक्रिया प्रभावकारी बनाउन समितिका पदाधिकारी र मेलमिलापकर्तालाई आवश्यक ज्ञान, सीप अभिवृद्धिका लागि व्यवस्था मिलाउदै लगिनेछ । न्याय सम्पादन सहज बनाउदै गोपनियता सुनिश्चिततामा जोड दिदै बन्द इजलास निर्माण गरिने छ ।
- सहज, सरल ढङ्गले निःशुल्क न्याय सम्पादनका लागि मेलमिलाप समितिको समेत सहयोग र समन्वयमा कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ ।
- यसै वर्ष थालनी गरीएको द एसिया फाउण्डेशनको आर्थिक सहयोगमा कमिटेड नेपाल मार्फत तानसेन नगरपालिकाको बहुवर्षीय(२० वर्षे)बृहत योजना निर्माण यसै आ.व भित्र सम्पन्न गरिनेछ । साथै व्यवस्थित नगर बनाउन GIS Digital House Numbering गर्ने कार्ययोजनालाई क्रमशः कार्यान्वयन गरिने छ ।
- नगरपालिकाले लिएका नीतिहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन, नगरपालिकाको सम्पतीको सुरक्षा र संरक्षण लगायतका कार्यका लागि नगरप्रहरीहरूको सीप विकाससँगै सेवा विस्तार गरी प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ । सम्भव भएसम्म यसै वर्षदेखि क्रमशः ग्रामीण वडामा समेत नगर प्रहरी सेवा विस्तार गर्दै लगिने छ ।
- नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत परिचालनलाई दिगो र प्रभावकारी बनाउन, स्रोत साधन परिचालनमा आत्मनिर्भर बनाउदै लैजान करको दायरा बढाइनुका साथै करका दरहरूलाई समसामयिक र वैज्ञानिक बनाइनेछ । राजश्व सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, सशोधन, परिमार्जन लगायत राजश्व प्रशासन सुधार तथा ४ वर्षे आवधिक राजश्व प्रक्षेपण योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- नगरपालिका र वडा कार्यालयबाट प्रवाह गरिने सेवालाई चुस्त, दुरुस्त तथा समयानुकूल प्रविधिमैत्री तथा थप प्रभावकारी बनाउन संस्थागत सुधार गरिनेछ । सेवा प्रवाहको अवस्था र कार्यबोझका आधारमा नगरपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी मौजुदा जनशक्तिको क्षमता विकास गर्दै आवश्यक थप दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ । कर्मचारीलाई कार्यसम्पादनको आधारमा दण्ड र पुरस्कृत गरिनेछ ।
- कर्मचारीको मनोबल बृद्धि गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउदै कार्यसम्पादनलाई नतिजामुखी बनाउन कर्मचारी प्रोत्साहनको आकर्षक कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

- पदाधिकारीहरूको क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ । निर्णय प्रकृत्यालाई चुस्त, दुरुस्त र पारदर्शी बनाई निर्णय गर्ने पदाधिकारीहरूलाई नतिजा प्रति उत्तरदायी र जिम्मेवार बनाईने छ ।
- करदातालाई कर तिर्नुपर्ने रकम सहितको विवरणको Apps Develop वा SMS मार्फत जानकारी गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- व्यवसाय दर्ता प्रक्रियालाई सरल र सहज बनाई वार्षिक व्यवसाय कर संकलनलाई समेत सरल र सहज बनाउन वडा स्तरबाटै रु. २ लाख सम्म पूँजी भएका व्यवसाय वडा कार्यालय मार्फत दर्ता गर्ने, वडा कार्यालय मार्फत व्यवसाय कर संकलन गर्ने तथा व्यवसाय कर संकलनका विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै लगिने छ ।
- जनताप्रति जवाफदेही र उत्तरदायी सेवा प्रवाहका लागि भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति लिइनेछ । नगरपालिकाको काम कारबाहीलाई सरल, सहज, सुविधायुक्त र सेवाग्राहीमैत्री बनाई सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त, पारदर्शी र सुशासनयुक्त बनाउन सूचना र प्रविधिको अधिकतम उपयोग गरिनेछ ।
- नगरपालिकाले लिएका नीति, योजना, बजेट तथा कार्यक्रम र तिनको कार्यान्वयनको अवस्थाको बारेमा जनताले प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रूपमा जानकारी पाउन Tansenmun App प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछसाथै नगरका गतिविधिहरूमा सुसूचित हुने गरी प्रविधिमैत्री प्रवन्ध मिलाइनेछ । यस कार्यमा छापा तथा विद्युतीय सञ्चार माध्यमसँगसमेत सहकार्य गर्न सकिनेछ ।
- तानसेन नगर सरकारको मौलिक प्रकाशन **हाम्रो तानसेन** त्रैमासिक बुलेटिन तथा अन्य प्रकाशनलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- लोकतन्त्र स्थापनाका लागि योगदान दिएका राजनेताको सम्मानमा रचनात्मक काम गर्ने उद्देश्यअनुरूप पुष्पलाल स्मृति राष्ट्रिय पत्रकारिता पुरस्कार कोष स्थापना गरिएको छ भने अन्य राजनेताको सम्मानमा यथोचित कार्य गरिने छ ।
- पत्रकारहरूको छाता संगठन नेपाल पत्रकार महासंघ र प्रेससँग सम्बन्धित अन्य सञ्चार संस्थासँग समन्वय गरी समानुपातिक विज्ञापन नीति कार्यान्वयनको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ । साथै मर्यादित र निष्पक्ष पत्रकारिताको विकासका लागि सहकार्य गरिने छ ।
- पत्रकारहरूको क्षमता विकास तथा सञ्चारगृह सबलीकरण सहयोग कार्यक्रमलाई कार्यसम्पादनको आधारमा निरन्तरता दिइनेछ भने महासंघको समन्वयमा सूचना केन्द्र सञ्चालनका लागि पहल गरिने छ ।
- संघीय सरकारबाट स्वीकृत भएको स्थानीय संचितकोष व्यवस्थापन प्रणाली (SuTRA) को कार्यान्वयनलाई अधिकतम उपयोग गरी वित्तीय व्यवस्थापनलाई अभै सुदृढीकरण गरिने छ ।
- आर्थिक व्यवस्थापनमा बेरुजु हुने अवस्थाको न्यूनीकरण गर्दै आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली व्यवस्थित गरि विगतदेखि रहेका पेशकी तथा बेरुजु फछ्यौटमा जोड दिदै शून्य बेरुजु नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- तानसेन नगरपालिकाको खर्च तथा गतिविधि नियमित रूपमा विभिन्न ढंगले सार्वजनिक गर्नुका साथै सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ जस्ता कार्यक्रमलाई आवश्यकताअनुसार निरन्तरता दिदै नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण कार्य गरिने छ ।
- विद्यालय, सहकारी, उपभोक्ता समिति, लगायतका संघसंस्थाको क्षमता विकास गरी लेखा तथा अभिलेख व्यवस्थापन र संस्थागत सुदृढीकरणका लागि आवश्यक सहयोग गरिने छ ।

- नगरपालिका भित्रका सम्भाव्य प्राकृतिक श्रोत र साधन, ऐतिहासिक धार्मिक, पर्यटकीय सम्पदा तथा स्थलको पहिचान गरी त्यसको अभिलेख राखिनेछ साथै विकास आयोजना तथा परियोजनाहरूको छनौट गर्दा उपलब्ध प्राकृतिक श्रोत साधनको दिगो उपयोग र वातावरणीय पक्षलाई ध्यानमा राखि वातावरणमैत्री विकास अभियानका लागि नागरिकस्तरमा सचेतना अभिवृद्धि तथा सहकार्यलाई जोड दिइने छ ।
- तानसेन नगरपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय दृष्टिले महत्वपूर्ण गन्तव्यहरूको पूर्वाधार निर्माण गरिदै गइनेछ ।
- तानसेनबासीलाई राहतस्वरूप तानसेन खानेपानी उपभोक्ता समिति मार्फत मासिक खानेपानी महशुलमा दिदै आएको अनुदान सहयोगलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- नगरपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरूमा विद्युत, इन्टरनेट, टेलिफोनको पहुँच विस्तार गरी नगर कार्यालय र वडा कार्यालयलाई नेटवर्किङ गरिसकिएको, विद्युतीय अभिलेखन प्रणाली प्रयोगमा ल्याइएको, वडावाटै कर, शुल्क तिर्न सकिने सहज र सरल पुर्वाधार तयार भइसकेकोले सेवाग्राहीलाई प्रदान गरिने सेवा प्रवाह सहज तुल्याउदै लगिनेछ ।
- राजश्व संकलन प्रभावकारी बनाउनका लागि नागरिक सचेतना विस्तार तथा दण्ड र पुरस्कारलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सुशासन र पारदर्शितालाई जोड दिदै प्रत्येक विहीबार ३ बजे देखि नगरप्रमुख, उपप्रमुख, प्रवक्ता र शाखा प्रमुखहरूको उपस्थितिमा प्रगति समीक्षा, आगामी दिनको कार्ययोजना र सम्बन्धित सेवा ग्राहीको उपस्थितिमा जनगुनासो सम्बोधन हुने गरी शुरुगरिएको जनअदालत कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।

२.३ मुख्य मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरू

- श्रीनगरBig Buddha Project
- तानसेन रिङ्गरोड स्तरोन्नति
- रानीमहल एकीकृत विकास
- हृषिकेश अर्गली एकीकृत विकास कार्यक्रम
- न्यूनतम अनुदान तथा सुत्रमा आधारित अनुदान कार्यक्रम

२.४ अनुमानित व्यय र स्रोत व्यवस्थापन

आ.व. २०७६/०७७ को लागि करीब १ अरब बराबरको बजेट प्रस्तावित गरिएकोछ जून निम्न शीर्षक अनुसार खर्च विनियोजन गरिएकोछ ।

- प्रशासनिक खर्च
- वित्तीय व्यवस्था
- नगर गौरवका योजना
- समपूरक कोष मार्फत संचालन कार्यक्रम
- नगर स्तरीय कार्यक्रमहरू

- विशेष कोष मार्फत हुने कार्यक्रम
- वडा स्तरीय पुँजीगत कार्यक्रम
- सशर्त कार्यक्रम
- अन्य खर्च तथा कार्यक्रमहरु

२.५ उप-संहार

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधानको मर्म अनुसार तीन तहका सरकार सबल र सक्षम बन्न सकेमा “सुखी नेपाली, समृद्ध नेपाल” नारा साकार हुने छ । सबैले आआफ्नो जिम्मेवारी वहन गर्ने क्रममा संविधानले निर्दिष्ट गरेको अधिकार क्षेत्रको हेक्का राख्न सकियो भने समृद्धिको यात्रा पक्कै सार्थक हुने छ । शहीदका सपना साकार पार्ने तथा नागरिक अपेक्षालाई सम्बोधन गर्नका लागि विकास निर्माणका कार्यमा एकाकार भएर लाग्नुपर्ने बेलामा साधन, स्रोत अनि अधिकारक्षेत्रका बारेमा पिरोलिनु पर्ने अवस्था रहनु हुँदैन ।

अन्त्यमा, नेपालको संविधान कार्यान्वयन, तानसेन नगर सरकारले पारित गरेका ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्डको कार्यान्वयन, पुनः निर्माण तथा आर्थिक विकासका विविध पक्षमा महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याउने संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, सम्पूर्ण राजनीतिक दल, सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, नागरिक समाज, सञ्चार जगत, बुद्धिजीवी लगायत समस्त तानसेनवासी, सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था, UNDP, Australian Aid, The Asia Foundation, Committed Nepal, EPI लगायत अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगी संस्थाहरुलाई हार्दिक धन्यवाद । तानसेन पाल्पावासीको जय होस् ।

धन्यवाद ।

अशोककुमार शाही
नगर प्रमुख